

Bevezetés a rezsóológia elméletbe

Rezső Dezső, Prof. Emeritus

2021. október 13.

Tartalomjegyzék

Előszó	1
Jelölések és rövidítések jegyzéke	3
I. Bevezetés	5
1. Rezsó típusok	7
2. Algebrai áttekintés	9
II. Pálinkafőzés otthon	11
III. Soros kinematikai láncú rezsók modellezése	13
IV. Rezsók dinamikai modellezése	15

Előszó

A könyv megszületését az Prof. Drexler Dániel motiválta. A cél pálinkafőzésre is alkalmas rezsó kifejlesztése, egyetemi alkalmazásának bevezetése.

Mélyebb érdeklődés esetén ajánljuk mátrixanalízis témába Rózsa Pál könyvét [1], optimalizációs területen [2], Bártfai Pál a lineáris algebra és az n -dimenziós geometria kapcsolatának rigorózus végigvezetését bemutató könyvét [3], stb.

Jelölések és rövidítések jegyzéke

Jelölések

Skalár értékek:	$a, b, c, \dots, \alpha, \beta, \gamma, \dots$
Oszlop/sor vektorok:	$\mathbf{a}, \mathbf{b}, \mathbf{c}, \dots$
Mátrixok:	$\mathbf{A}, \mathbf{B}, \mathbf{C}, \dots$
Koordinátarendszerek (keretek), pontok:	A, B, C, \dots
Az A pont koordinátái az R keretben:	$\mathbf{a}^{(R)}$
Az O pontból a P pontba mutató vektor:	\overrightarrow{OP}
ennek koordinátái az R keretben:	$\overrightarrow{OP}^{(R)}$
Az $\mathbf{u}_1, \mathbf{u}_2, \mathbf{u}_3$ mátrixok által kifeszített $\{\alpha_1 \mathbf{u}_1 + \alpha_2 \mathbf{u}_2 + \dots \alpha_1 \in \mathbb{R}, \alpha_2 \in \mathbb{R}, \dots\}$ tér:	$\text{span} \{\mathbf{u}_1, \mathbf{u}_2, \mathbf{u}_3, \dots\}$
Az \mathbf{M} mátrix képtere:	$\mathcal{R}(\mathbf{M})$
Az \mathbf{M} mátrix nulltere:	$\mathcal{N}(\mathbf{M})$

Rövidítések

Szabadságfok (Degree of Freedom):	DoF
Redundanciafok (Degree of Redundancy):	DoR
Lineáris interERPoláció:	LERP
Gömbi lineáris interpoláció (Spherical LERP):	SLERP
Normalizált lineáris interpoláció (Normalized LERP):	NLERP
Tool Center Point	TCP

Vektor és mátrix műveletek

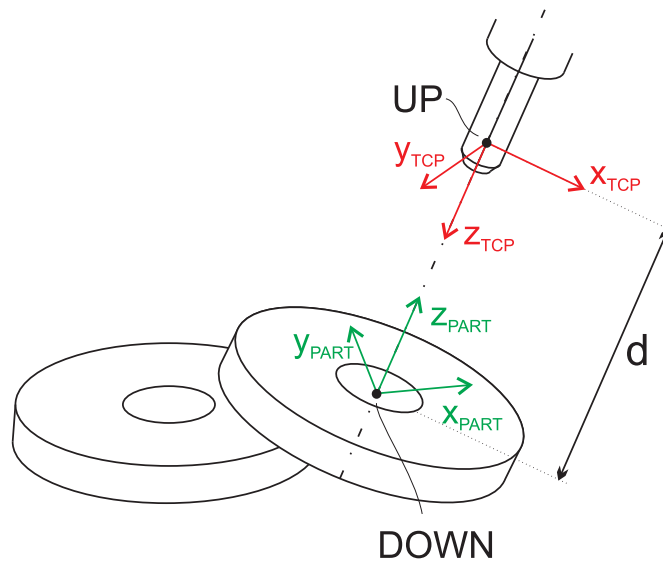
Az f skalár függvény gradiense:	grad_f
A \mathbf{v} vektor transzponáltja:	\mathbf{v}^\top
A \mathbf{v} vektor 2-es normája (hossza):	$\ \mathbf{v}\ $
A \mathbf{v} vektor normalizáltja (iránya):	$(\mathbf{v})_{\text{norm}}$
A \mathbf{v} és \mathbf{w} vektorok skaláris szorzata:	$\mathbf{v}^\top \cdot \mathbf{w}$
A \mathbf{v} és \mathbf{w} vektorok vektoriális szorzata:	$\mathbf{v} \times \mathbf{w}$
Az a mátrix, amelyet bármely \mathbf{w} vektorral jobbról megszorozva $(\mathbf{v} \times \mathbf{w})$ értékét kapjuk:	$\mathbf{v} \times$
Az \mathbf{M} mátrix $\mathbf{M} = \mathbf{U} \cdot \mathbf{S} \cdot \mathbf{V}^\top$ SVD felbontása:	$[\mathbf{U}, \mathbf{S}, \mathbf{V}] = \text{svd}(\mathbf{M})$
Az \mathbf{M} mátrix inverze:	\mathbf{M}^{-1}
Az \mathbf{M} mátrix transzponáltja:	\mathbf{M}^\top
Az \mathbf{M} mátrix determinánsa:	$\det(\mathbf{M})$
Az \mathbf{M} mátrix ún. Moore-Penrose pseudoinverze :	\mathbf{M}^+
Az \mathbf{M} mátrix ún. csillapított pseudoinverze, ρ csillapítással :	$\mathbf{M}^{\rho+}$
Az \mathbf{M} mátrix nyoma (főátlóbeli elemeinek összege):	$\text{Tr}(\mathbf{M})$
A \mathbf{t} irány körüli φ szögű elfordulást leíró transzformáció:	$\text{Rot}(\mathbf{t}, \varphi)$
Az x, y vagy z tengely körüli φ szögű elfordulást leíró transzformáció:	$\text{Rot}_x(\varphi), \text{Rot}_y(\varphi), \text{Rot}_z(\varphi)$
A \mathbf{d} mértékű elmozdulást leíró transzformáció:	$\text{Tran}(\mathbf{d})$
Az x, y vagy z irányú d nagyságú elmozdulást leíró transzformáció:	$\text{Tran}_x(d), \text{Tran}_y(d), \text{Tran}_z(d)$
Az aktuális példában egyértelmű, vagy indifferens méretű vektorok, mátrixok jelölése:	$\begin{bmatrix} c_1 \\ c_2 \\ \vdots \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} m_{11} & m_{12} & \dots \\ m_{21} & m_{22} & \dots \\ \vdots & \vdots & \end{bmatrix}$
A t érték a következő értékeket veheti fel: $a \leq t \leq b$	$t \in [a, b]$

I. rész

Bevezetés

1. fejezet

Rezsó típusok

1.1. ábra

2. fejezet

Algebrai áttekintés

II. rész

Pálinkafőzés otthon

III. rész

Soros kinematikai láncú rezsók modellezése

IV. rész

Rezsók dinamikai modellezése

Irodalomjegyzék

- [1] P. Rózsa, *A mátrixanalízis alapjai*. Typotex.
- [2] B. T. Polyak, *Introduction to optimization. optimization software*. Inc., Publications Division, New York, 1987.
- [3] P. Bártfai, *Az n -dimenziós tér lineáris geometriája*. Typotex.
- [4] E. Ziegel, „Numerical recipes: The art of scientific computing,” 1987.
- [5] O. Khatib, „A unified approach for motion and force control of robot manipulators: The operational space formulation,” *IEEE Journal on Robotics and Automation*, vol. 3, no. 1, pp. 43–53, 1987.
- [6] J. Angeles and J. Angeles, *Fundamentals of robotic mechanical systems*. Springer, 2002, vol. 2.
- [7] A. Householder, „The theory of matrices in numerical analysis, blaisdell publ,” *Co., New York*, 1964.
- [8] J. G. Francis, „The QR transformation,” *The Computer Journal*, vol. 4, no. 4, pp. 332–345, 1962.
- [9] J. A. Nelder and R. Mead, „A simplex method for function minimization,” *The computer journal*, vol. 7, no. 4, pp. 308–313, 1965.
- [10] S. W. Shepperd, „Quaternion from rotation matrix,” *Journal of Guidance and Control*, vol. 1, no. 3, pp. 223–224, 1978.